

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

Resolvtio Dvbitationis De Missis Pro Defvntis; An Sacerdos, qui tenetur Missam dicere pro Defunctis, possit celebrare de Sanctis, aut de Ferijs occurrentibus; ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40262

RESOLVTIO DVBITATIONIS
DE MISSIS
PRO DEFVNCTIS;

An Sacerdos , qui tenetur Missam dicere pro
Defunctis , possit celebrare de Sanctis,
aut de Ferijs occurrentibus ;

A. R. P. Magistri F. Pauli Fraxinelli , Ordinis Eremita-
rum S. Augustini , publici in patria Bononiensi Vni-
uersitate S. Theologiae Professoris , & S. Officij Con-
sultoris.

DECISIO.

*Sacerdos ad dicendam Missam pro Defunctis obligatus , potest
celebrare de Sancto , aut de Feria occurrente , praecipue
quando Festum Sancti est Duplex.*

§. I.

ACROSANCTVM Sa-
crificium Missae duo-
bus modis considera-
ri potest ; vel ex par-
te Sacrificij , vel ex
parte Sacerdotis.

1 Ex parte Sacrificij , id est , con-
secrationis , oblationis , & sumptio-
nis , seu ex parte representationis Sa-
crificij Christi in Cruce , quod ap-
pellatur Valor essentialis Missae ex

parte operis operati ; omnes Missae ,
sive de Sancto , sive de Dominica ,
aut de Feria , aut de Requiem , sunt
aequalis valoris , cum in qualibet ea-
rum idem sit Sacrificium & Sacra-
mentum : quamobrem a Sacerdote
ad celebrandum pro Defunctis obli-
gato , aequè satisfieri potest , si dicat
Missam de Sancto , vel de Domini-
ca , vel de Feria , ac si Missam diceret
de Requiem.

2 Ex parte autem Sacerdotis cele-
brantis , & verba ac Orationes in
Missae recitantis , quod appellatur Va-
lor

Tt 2

50.

lor Missæ accidentalis ex parte operis operantis; valor Missæ potest esse æqualis pro Defunctis in Missa de Sancto, aut de Feria, sicut in Missa de Requiem.

3 Nam deuotione Sacerdotis, qui ut plurimum libentius, & inde maiori attentione & affectu Missam de Sancto aut de Feria celebrat, quam de Requiem, Orationes particulares pro Defunctis in Missa de Requiem compensari possunt.

4 Præterea, memoria Sancti, eiusque virtutum ac meritorum consideratio, Sacerdotis deuotionem in Missa excitat, & adauget.

5 Amplius, Missa de Requiem breuior est sæpenumero quam Missa de Sancto aut de Feria; ideo Orationes etiam Missæ breuioris temporis sunt & fructus minoris.

6 Ad hæc, Missa de Requiem, cum à Sacerdotibus dicatur frequentius, maiori celeritate, ac minori etiam attentione & deuotione quam alia Missæ, quandoque celebratur.

7 Ex aduerso autem, nouitas Officij in Missa de Sancto, aut de Feria, promouet attentionem, & auget Sacerdotis deuotionem, à qua augmentum valoris accidentalis Missæ ex parte operis operantis dependet.

8 Intercessio etiam Sancti, de quo dicitur Missa, prodest animæ in Purgatorio existenti, pro qua celebratur, loco particularium Orationum quæ in Missa de Requiem reperiuntur.

9 Et magna profectò quidem & inopportuna animæ ac deuotionis perturbatio euenit Sacerdoti, si, postquam Officium de Sancto occurrente recitauit, atque affectu & meditatione ad Missam de eodem Sancto celebrandam se disposuit, maxime si

Sanctus magnæ solemnitatis sit in Ecclesia, aut in eum Sacerdos particulari deuotione feratur (quamuis à populo solemniter non celebretur, vt frequenter accidere consuevit) cum iam iam est celebraturus, & interdum etiam cum indumentis Sacerdotalibus debiti coloris indutus est, superueniat aliquis, qui Missam de Requiem pro aliquo Defuncto elemosyna exquirat; & ipse Sacerdos priores sacras vestes deponere, & paramenta nigra induere & Missam de Defunctis dicere cogatur. Licet enim Sacerdos ex charitate, vel obligatione, si subditus est, tunc Missam dicat de Requiem, non mediocri tamen molestia, ac minori attentione & deuotione Sacrificium offert, quam si Missam de Sancto pro eodem Defuncto dixisset: & ita & Sacerdos, & Defunctus aliquam partem fructus Missæ, eam videlicet, quæ ex maiori attentione & deuotione Sacerdotis, & ex Sancti intercessione habetur, inanerit amittit; cum Defuncto prodesse possit tam Missa de Sancto quam de Requiem, vt dictum est.

§. I I.

Videtur etiam sensus esse sanctæ Ecclesiæ, vt Missa respondens Officio occurrenti possit pro Defunctis celebrari.

1 Quoniam ritus & ordo est sanctæ Ecclesiæ, vt Missæ Votiuæ aut particulares dici possint, quando Officium non est Duplex; & tunc etiam (quædo scilicet Officium non est Duplex) Missa, quantum fieri potest, Officio respondeat. dicitur enim in Missali Romano in principio Rubricarum generalium: *Missæ quotidiæ dicuntur*

dicitur secundum ordinem Officij. & in eisdem Rubricis generalibus titulo, de Missis votiuus, numero 3. habetur: *Que tamen Missa, & omnes alie Votiuæ, in Missis priuatis dici possunt pro arbitrio Sacerdotum, quocumque die Officium non est Duplex, &c. & clarius in titulo de Missis Defunctorum, numero 2. statuitur: Missa autem priuata pro Defunctis quocumque die dici possunt, præterquam in Festis Duplicibus, & Dominicis diebus. & in Rubrica de Missis Votiuus, quæ legitur ante Missam Votiuam de S. Trinitate, similiter dicitur: Sequentes Missa Votiuæ, licet pro Sacerdotis deuotione quacumque die dici possint per hebdomadam, quando Festum Duplex non occurrit: hoc tamen passim, nisi rationabili de causa, fieri non debet; sed, quoad fieri potest, Missa cum Officio conueniat.* Non est autem existimandum, quòd Ecclesia, quæ pijsissima mater est, Missam pro Defunctis celebrari prohibeat in Festis Duplicibus, quæ quidem frequenter occurrunt: quare sensus videtur Ecclesiæ, quòd Missa respondens Officio, præcipuè Duplici, pro Defunctis dici possit.

2 Et idè, licet, qui stipendium exhibet pro Missa, petat Missam Defunctorum, eius verba non sunt ita amarè intelligenda, vt sic omnino Sacerdos celebrare teneatur, sed ciuili modo & morali: neque enim præuolare debet voluntas Missam petentis ordini ac ritui Ecclesiastico, sed mentem suam institutioni Ecclesiæ debet aptare, vt eius petitio ac deuotio sit rationabilis atque conueniens.

§. III.

Videtur insuper de mente esse Summorum Pontificum, quòd Sacerdos pro Defunctis Missam respondètem Officio dicere valeat. Nā Gregorius XIII. sanctæ memoriæ, dum priuilegium vniuersale ac perpetuū pro Defunctis elargitur Altari Cappellæ S. Augustini in Ecclesia S. Iacobi Bononiæ, Patrum Ordinis S. Augustini, concedit, vt quoties quicumque Sacerdos, siue secularis siue regularis, Missam ad dictum Altare, pro liberatione vnius animæ in Purgatorio existentis, suo vel alieno arbitrio celebrauerit, ipsa anima per huiusmodi celebrationem easdem Indulgentias & peccatorum remissiones consequatur, & ad ipsius liberationem, pro qua celebrabitur, dicta Missa operetur, quas consequeretur & operaretur, si prædictus Sacerdos hac de causa Missam ad Altare situm in Ecclesia sancti Gregorij de Vrbe, ad id deputatum, celebraret. Et fortasse Priuilegia aliorum quoque Altarium pro Defunctis eiusdem sunt tenoris. At in eiusmodi Priuilegio non præcipitur, vt Missa de Defunctis, siue de Requiem, pro anima in Purgatorio existente celebraretur; sed absolutè indulgetur, quòd dicatur Missa: idè sensus Summorum Pontificum esse videtur, vt tantum valere possit pro Defunctis Missa de Sancto, de Dominica, aut de Feria, quantum ipsa Missa de Requiem.

§. IV.

Accedit, quòd populus communiter Missam libentiùs audit respondentem Officio, maximè

de Sanctis, quam de Requiem, in qua benedictio populi præsentis præmittitur. Quare ad alliciendum magis populum ad Missam audiendam, siue ad eum promouendum, ut maiori voluptate ac deuotione Sacrificio assistat pro Defunctis, Missa dici potest de Sancto, aut de Feria.

§. V.

Quando autem Missa de Sancto aut de Feria celebratur pro Defunctis, necesse non est Collectam dicere pro mortuis.

1 Nam applicatio Missæ non fit in Collectis, sed in *Memento*; ubi Sacerdos valorem Missæ illi applicat, pro quo Sacrificium offerre tenetur, idcirco necesse non est Collectas pro Defunctis adiungere.

2 Præterea, Pius V. sanctissimæ memoriæ, in Bulla confirmationis Missalis Romani præcipit in virtute sanctæ obedientiæ (& Concilium Tridentinum *Sessione 25. Decreto de obseruandis & vitandis in celebratione Missarum* idem statuerat) ut Sacerdotes iuxta formam, ritum & modum eiusdem Missalis celebrent; & nullo modo alijs cærimonijs & precibus, quam illis quæ in eo præscribuntur, uti præsumant. At tapè in Missali Collectæ arbitrio Sacerdotis non permittuntur, præcipuè diebus Festis; sed particulares præsignantur, aut vna tantum dicenda est, ut in Duplicibus: idè tunc non erit dicenda Collecta pro Defuncto, pro quo Missa dicitur.

3 Quod quidem præceptum Pij V. non Prælati tantum imponitur, ut aliqui vellent, sed omnibus Sacerdotibus. Tum quia Concilium Tri-

dentinum loco citato (cui S. Pontifex inhaerere videtur eisdem verbis vti) expressè præcipit Episcopis, ut cuncto & pœnis propositis caueant, ne Sacerdotes, quicumque illi sint, ritus alios, aut alias cærimonias & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab Ecclesia probate fuerint. Tum quia non suppetit ratio, quare sub formali præcepto, obligante sub pœna peccati mortalis, præcipiatur Prælati, etiam S. R. E. Cardinalibus, ut Missam ad præscriptam Missalis noui decantent, & legant, ceteris autem Sacerdotibus non Prælati libera relinquatur facultas, alijs rationibus & ritibus ad cuiusque libitum celebrandi.

§. VI.

Verum qui Missam pro suis Defunctis stipendio petit, nisi viderit Sacerdotem indumentis nigris indutum, & Missam de Requiem, aut saltem Collectam de mortuis non audierit, fortasse non credet, aut dubitabit, Missam pro suis mortuis sic celebrari.

1 Respondetur, eum in hoc falso iudicio grauiterrè errare: non enim præsumendum est, Sacerdotem in acta celebrationis nolle promissum suum implere, & viuum ac mortuos fructu Missæ, quam ex stipendio accepto & promissione data celebrare debet, velle priuare; & exinde grauissimum peccatum committere, & oneri restitutionis subiacere.

2 Præterquam, quòd si Sacerdos Missam ei, cui promisit, nollet applicare, ipse quidem dicens Missam de Requiem cum Collecta pro vno aut pro pluribus Defunctis, iuxta pe-

tionē Missam stipendio exquirentis, possēt nihilominus valorem essentialē Missæ sibi ipsi, aut alteri vivo aut defuncto in Purgatorio existenti applicare: applicatio enim Sacrificij, vt superius dictum est §. 5. num. 1. non fit in Orationibus Missæ de Requiem, sed in *Memento*. Quapropter si Missam petens Sacerdoti non credit, aut si Sacerdos velit eum decipere (cuius fides in suspicionem adduci non debet) parum quidem proderit, si Sacerdotem sacris vestibus nigri coloris indutum viderit, aut Missam de Requiem ab eo audierit.

§. VII.

Verum tamen est, quod si Sacerdos maiori deuotione non afficitur in dicenda Missa de Sancto, aut de Feria, quam de Requiem, dicere debet Missam de Requiem pro Defunctis quibus obligatur; dummodò Festum non sit Duplex, aut dies Dominicus, cum excipiantur in Rubrica Missalis superius posita §. 2. num. 1.

1 Quoniam Orationes Ecclesiæ, quæ ordinatur in Missa de Requiem, magis directè petunt, & obtinere possunt desideratum effectum liberationis animarum è Purgatorio; idèo tunc, ceteris paribus, vtilior est Missa de Requiem.

2 Et præterea Orationes, & alia quæ in Missa Defunctorum dicuntur, miserias animarum in Purgatorio existentium clariùs demonstrant; & circumstantes ad orandum etiam pro Defunctis magis excitare possunt.

3 Hinc in die obitus, maximè præsentē corpore Defuncti, aut in die tertio, vel septimo, vel trigesimo, aut in Annuario solemnī, vtilior po-

terit esse Missa de Requiem quam alia.

4 Quamuis eiusmodi vtilitates facile compensari possint in Missa occurrente de Feria, aut de Sancto, ex maiori Sacerdotis deuotione, aut ex intercessionē Sancti, de quo celebratur, vt dictum est §. 1. num. 3. & seqq.

§. VIII.

SI verò Sacerdos, stipendio accepto, expressè Missam de Requiem promittit, eam quidem dicere debet.

1 Nam tenetur implere promissum, ne virtus fidelitatis violetur; alioquin grauissimè peccaret: præcipuè si promissum iuramento esset obfirmatum, vt euenit in legatis, aut alijs obligationibus Missarum in forma stipulationis acceptis.

2 At Sacerdos promittere deberet, se dicturum Missam pro Defunctis eo modo quo magis potest eis prodesse, aut Missa de Requiem, aut Missa de Feria, aut de Sancto, iuxta maiorem suam dispositionem ac deuotionem.

3 Et populus pariter pro suis Defunctis à Sacerdotibus eas Missas exquirere deberet; quæ maiori beneficio illis esse possunt, siue de Sancto, siue de Requiem; vt multi iam piè quidem consueuerunt. Maximè autem vtilissimum esset, pro Defuncto Missam de illo Sancto occurrente procurare, quem ipse Defunctus, dum viveret, Patronum sibi delegerat, vel cui animo erat propensior; & eò amplius, si ille qui Missam petit, eundem Sanctum sibi Aduocatum selegit: sic enim, præter valorem Sacrificij, qui essentialiter in omnibus Mis-

lis æqualis est, valor eiusdem Missæ accidentaliter ex parte operis operantis, ex deuotione Sacerdotis, & Missam procurantis, & ex intercessione Sancti, cui Defunctus inter viuos propensius obsequabatur, augeri potest.

4 Et hac de re passim admonendi & instruendi sunt populi, ne scandalo afficiantur, dum petentes Missam pro mortuis, non audiunt Missam de Requiem; & ne Sacerdotibus nimium molesti sint in exquirendis quotidie Missis de Defunctis.

§. I X.

VNiuersam hanc doctrinam sustinent ac docent omnes Doctores, & grauissimi quidem, qui nunc citantur; quos diligenter & singillatim in fonte videre & animaduertere libuit.

1 *D. Thomas Aquinas* 4. dist. 45. quest. 2. art. 3. quest. 1. ad 5. & in *Addit.* 3. par. quest. 71. art. 9. ad 5. *Sanctus Antoninus* par. 1. tit. 10. cap. 2. §. 3. *Hostiensis* lib. 3. de *Consecr. Eccles. vel Altar.* num. 15. *Summa Angelica* verbo *Missæ* num. 33. & 34. *Rosella* §. 21. *Pisanella* num. 14. *Armillæ* num. 32. *Tabicuna* num. 49. *Siluestrina* *Missæ* 1. §. 4. & melius verbo *Suffragium*. §. 5. *Corona* par. 3. de *Sacrific. Missæ* tit. *Sequitur Canon* *Missæ*. num. 18. *Dominicus Sotus* 4. dist. 45. quest. 2. art. 3. conc. 1. ad finem. *Antonius Honcala* *Opusc. de Valore* *Missæ* art. 17. proposit. 2. *Sanctus Carolus Borromeus* *Act. Eccles. Mediol.* par. 1. *Concil. Prouinc. VI.* tit. *Quæ ad Missam pertinent.* *Martinus Nasarrus* tom. 2. *Consil.* lib. 5. de *Pœnit. & remiss.* conf. 37. num. 2. *Franciscus Victoria* de *Euchar.* num. 95.

Beia par. 1. *Respons. casu* 23. *Græffus* *Decis. aur.* par. 2. lib. 3. cap. 15. numero 41. & tom. 1. *Consil.* lib. 3. de *Celeb. Missæ* conf. 3. *Henriquez* lib. 9. de *Missæ* cap. 23. num. 6. *Rodericus* tom. 1. *Question. regular.* quest. 45. art. 8. & 10. & *Sum. par.* 1. cap. 247. num. 9. & par. 4. cap. 51. num. 1. *Miranda Manual. Pralat.* tom. 1. quest. 41. art. 21. *Conc.* 1. & 2. *Azarius* *Instit. moral.* par. 1. lib. 10. cap. 32. quest. 5. *Emanuel Sa Aphor.* verbo *Missæ* num. 48. *Suarez* tom. 7. in 3. par. disp. 83. sect. 3. vers. *In quo est magna.* *Bernardus Parentinus* in *Lilio* *Missæ* §. de *Collat. gloria pro mortuis* quest. 9. *Bartholomæus de Angelis* *Dial.* 5. de *Missæ*, §. 740. & 806. *Timotheus de Sacrific. Missæ* tract. 3. quest. 43. *Benzonus Specul. Episcop. & Curat.* lib. 1. disp. 2. questione 2. v. *Mitigantur.* *Simon Maiolus* de *Irregular.* lib. 3. cap. 24. in fine. *Consaluis Durandus* in *Not.* ad lib. 4. cap. 9. *Reuelat. S. Birgit.* *Julius Caluus Synax.* lib. 3. quest. 36. numer. 7. *Sebastianus Catanus* *Summal.* verbo *Missæ* vers. *Obligatus.* *Alphonsus Madrigal.* tract. de *Sacerd.* confid. ult. *Marcus Antonius Genuesis* *Manual. Past.* cap. 72. num. 6. *Festus* de *Regim. Eccles.* lib. 1. cap. 20. numero 36. *Antonius Literatus* *Summ. compend.* par. 5. cap. 2. num. 6. *Antonius Manchettus* *Flor. aur.* pag. 43. *Possennus* de *Offic. curat.* cap. 14. numero 13. *Angelus Hallensis* *Rosar. Sacerd.* de *Suffrag.* num. 98. *Petrus Ledesma* *Sum. par.* 1. de *Sacram. Euchar.* cap. 17. conc. 7. *Hieronymus Gratianus* de *Suffrag.* anim. *Purg.* cap. 4. *Reginaldus* lib. 29. num. 208. *Bonacina* de *Sacramentis* disp. 4. quest. ult. punc. 7. §. 3. num. 1. *Antonius Naldus*

Naldus Sum. verbo Missa. numero 21.
 Molfesius Sum. tom. 1. tract. 3. cap. 15.
 num. 26. Filiucius Moral. quæstion.
 tom. 1. tract. 5. cap. 5. num. 154. Homo-
 bonus de Exam. Eccles. par. 1. trac. 4.
 cap. 14. quæst. 126. Martinus Roa
 de Statu animar. in Purgat. cap. 11.
 Barbosa de Offic. & potest. Episcop.
 par. 2. allegat. 24. numero 32. Ioan-
 nes de la Cruz Direct. conscien. de Sa-
 cris. Mis. q. 4. dubio 2. conc. 1. & 2.
 Alphonsus Vega Sum. par. 2. cap. 28.
 de Missis, casu 14. Henricus Villalo-
 nus Sum. Theol. Mor. & canon. tom. 1.
 tract. 8. difficult. 31. num. 6.
 2. Doctoribus his, eorumq; sententia
 & doctrina fauent sacri Canones, c.
 Et hoc. de Conf. Dist. 1. & c. Quidam.
 & c. Cui creatura. de Celebr. Missar.

3 Et pro doctrina §. 7. sunt Ange-
 lica verbo Missa. numero 34. Toletus
 Instruet. Sacerd. lib. 2. cap. 8. num. 2.
 Philarchus de Offic. Sacerd. tom. 1.
 lib. 2. cap. 11. Joann. Baptista Scortia
 de Sacrific. Missa lib. 2. cap. 17. nu-
 mero 3. & 4. Antonius Fernandes
 Exam. Theol. Moral. par. 3. cap. 5.
 §. 3. num. 5. & etiam Henriquez loco
 supra citato.

4 Et pro doctrina §. 8. num. 1. sunt
 Angelica ubi sup. Richardus 4. dist.
 38. princip. 3. quæstione 3. Valentia
 tom. 3. in Sum. D. Thom. disp. 6.
 quæst. 6. Petrus Aragon. de Just. &
 Iur. quæst. 88. de Vor. art. 3. de Ob-
 ligat. simpl. promiss. Scortia loco
 citato numero 4.

SVM.

Graffu
 15. nu.
 3. de
 2. lib. 9.
 dicitur
 est. 43.
 ap. 247.
 num. 1.
 1. que.
 Ato.
 10. cap.
 phori.
 tom. 3.
 erf. In
 entinu
 ria pro
 casus ab
 § 740.
 Miss.
 Special.
 2. que.
 Ma.
 24. is
 Tor. ad
 it. 7.
 36. nu.
 unmal.
 Alphon-
 d. con-
 menci
 Fufcu
 5. nu.
 Summ.
 3. An-
 pag. 43.
 14. nu.
 Car. Se-
 cui Le-
 n. En-
 onymu
 Purg.
 2. 208.
 que.
 vrenas
 Naldus